

6. **Державний** комітет статистики України. Статистичний щорічник України за 2002 рік. – К.: Вид-во "Консультант", 2003. – 168 с.
7. **Державний** комітет статистики України. Україна у цифрах у 2003 році. – Київ. 2004. – 144 с.
8. **Економічна** енциклопедія. – К.: Наука. – 2002, т.3. – 468 с.
9. **Лагутін В.** Розвиток внутрішнього ринку в Україні: проблеми та перспективи// Вісник КНТЕУ. – 2003, № 2. – С. 136-142.
10. **Мазаракі А.А. та ін.** Економіка торговельного підприємства: Підручник для вузів. (Під ред. проф. Н.М. Ушакової). – К.: Хрещатик, 1999. – 800 с.
11. **Михайленко О.** Роль внутрішнього ринку у соціально-економічному розвитку України// Економіка України. – 2002, № 10.
12. **Міщенко Н.Г., Міщук І.П.** Соціальні аспекти розвитку роздрібної торгівлі в Умовах трансформаційних процесів// Торгівля, комерція, підприємництво: Збірник наукових праць Львівської комерційної академії – Львів " вид-во Львівської КА". – 2002. – 248 с.
13. **Мочерний С.В.** Економічна теорія: Посібник. – К.: Вид-ий центр "Академія", 2001. – 656 с.
14. **Ринкова** економіка: теоретико-практичні проблеми становлення в Україні/ За редакцією професора Г.І. Башнянина. – К.: ІСДО, 1996. – 382 с.
15. **Шевчук О.В.** Сучасні тенденції розвитку ринку продовольчих товарів в Україні// Економіка АПК. – 2003, № 8.

УДК 634.0.61

Доц. С.І. Лебедевич, канд. екон. наук – УкрДЛТУ

ЗНАЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО АУДИТУ В КОНЦЕПЦІІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Відображено становлення концепції сталого розвитку у світі й Україні. Проаналізована роль і суть екологічного аудиту в нововведеному Законі України "Про екологічний аудит" щодо концепції сталого розвитку України.

Doc. S.I. Lebedevych – USUFWT

The role of ecology auditing in stable developments conception of Ukraine

Formation of conception of sustainable development in the world and in the Ukraine is represented. The role and essence of ecological audit in new Law of Ukraine "About an ecological audit" in regard to conception of sustainable development of Ukraine are analysed.

Наприкінці ХХ століття світова економічна криза набула катастрофічного характеру. Тотальне погіршення якості природного середовища, його деградація та виснаження природних ресурсів поставили людство на грань вимирання, зникнення людської цивілізації.

Розпочався світовий рух за досягнення сталого розвитку людського суспільства. Принцип сталого розвитку, як фундаментальний принцип господарської політики будь-якої держави сформульовано у доповіді Міжнародної комісії з навколишнього середовища та розвитку (МКНСР), яка була подана Генеральній Асамблеї ООН: схвалена у 1987 р. [1].

"Сталий розвиток – це така господарська політика, яка забезпечує сьогоденні задоволення розумних матеріальних потреб суспільства (з неминучим строго нормованим забрудненням навколишнього середовища і розумною експлуатацією природних ресурсів) і водночас не ставить під загрозу право майбутніх поколінь жити у здоровому середовищі і задовольняти свої потреби у природних ресурсах. Згідно з цим принципом, усі закони і всі без

винятку соціально-економічні рішення на будь-яких рівнях державного управління повинні прийматися за повним урахуванням екологічних вимог і обмежень" [1, ст. 54].

Ефективна реалізація цього можлива лише при обов'язковій участі народів Землі та їх урядів у втіленні прийнятих Конференцією ООН "Ріо-92" положень "Порядку денного на ХХІ століття", які передбачають взаємоузгоджений підхід до вирішення комплексних проблем економіки і довкілля не лише на національному, але і на загально-планетарному рівнях.

Для імплементації такого підходу д-р екон. наук, академік НАНУ, Ю.Ю. Туниця запропонував розробити й прийняти глобальний правовий акт обов'язкової юридичної сили – Екологічну Конституцію Землі (ЕКЗ) [1, 2].

Вперше ідея Екологічної Конституції Землі була висловлена на міжнародній конференції в Університеті Гофстра (Нью Йорк) у 1992 р., напередодні Конференції ООН з довкілля і розвитку "Ріо-92". І вже протягом 10 років свій внесок в опрацювання концептуальних засад та популяризації ідеї ЕКЗ зробили такі вітчизняні вчені як академіки НАНУ М.А. Голубець, Ю.М. Пкомов і Ю.С. Шемшученко, професори В.А. Василенко, О.І. Шаблій, зарубіжні вчені – Дітер Блюменвіц, Норберт Вебер (ФРН), Герт Ван Хорік (Бельгія), Джорджіо Андріані (Італія), Богдан Футей, Джеймс Хіккі (США) [2].

Екологічна Конституція Землі по своїй суті – це Основний Закон, глобальний міжнародно-правовий акт екологічної безпеки планети, який визначає допустимі норми поведінки всіх суверенних держав в інтересах виживання і процвітання цивілізації у ХХІ столітті. При цьому у концепції ЕКЗ особливу увагу приділено зв'язку її з національними Конституціями, національним правом. На національному рівні, зокрема в Україні, обов'язково повинен діяти основний екологічний закон, який запропоновано назвати Екологічним кодексом України.

Екологічний кодекс України ще не діє, але в нашій країні вже діє ряд екологічних законів. З 11 серпня 2004 р. введено у дію Закон України "Про екологічний аудит" [3].

У законі дається визначення екологічного аудиту як документально оформленого системного незалежного процесу оцінювання об'єкта екологічного аудиту, що включає збирання і об'єктивне оцінювання доказів для встановлення відповідності визначених видів діяльності, заходів, умов, системи управління навколишнім природним середовищем та інформації з цих питань, що відповідають вимогам законодавства України про охорону навколишнього природного середовища та іншим критеріям екологічного аудиту. При цьому об'єктами екологічного аудиту є:

- підприємства, установи та організації, їх філії та представництва чи об'єднання, окремі виробництва, інші господарські об'єкти;
- системи управління навколишнім природним середовищем;
- інші об'єкти, передбачені законом.

Таким чином екологічний аудит є інструментом покращення екологічної ситуації в Україні, зменшення негативного впливу на навколишнє середовище кожного підприємства, сталого розвитку нашої країни.

Важливо, що екологічний аудит є незалежним і здійснюється на таких принципах, як: незалежність; законність; наукова обґрунтованість; об'єктивність; неупередженість; достовірність; документованість; конфіденційність; персональна відповідальність аудитора. Тобто еколого-аудиторська діяльність має здійснюватися на високому рівні і висококваліфікованими фахівцями. Шкода тільки, що закон не дає відповіді на всі питання щодо сертифікації аудиторів, зокрема навіть не зазначається, який саме центральний орган виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища буде здійснювати цю сертифікацію.

Не зрозуміло також, чому державний орган повинен сертифікувати незалежних еко-аудиторів, а не Аудиторська палата України. Не обґрунтовано також, чому сертифікат видається не на 5, а лише на 3 роки. Можливо тому, що екологічний аудит у законі повністю залежить від рішень органів влади. Зокрема, обов'язковий екологічний аудит здійснюється на замовлення заінтересованих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування щодо об'єктів або видів діяльності, які становлять підвищену екологічну небезпеку, відповідно до переліку, що затверджується Кабінетом Міністрів України (але ще його не затверджено), у таких випадках: банкрутство; приватизація, передача у концесію об'єктів державної та комунальної власності; передача або придбання у державну чи комунальну власність; передача у довгострокову оренду об'єктів державної або комунальної власності; створення на основі об'єктів державної та комунальної власності спільних підприємств; екологічне страхування об'єктів.

Таким чином, у найважливіших екологічних питаннях, у забезпеченні сталого розвитку країни владні органи вже не покладаються на державні організації, а лише на незалежний екологічний аудит.

Література

1. Туниця Ю.Ю. Екологічна Конституція Землі. Ідея. Концепція. Проблеми. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2002. – 298 с.
2. Туниця Ю.Ю. Сутність ідеї Екологічної Конституції Землі та її основні концептуальні заходи// Наук. вісник УкрДЛТУ: Зб. наук.-техн. праць. – Львів: УкрДЛТУ. – 2002, вип. 12.7. – С. 22-29.
3. Про екологічний аудит: Закон України від 24 червня 2004 р. № 1862 – IV. – Урядовий кур'єр. – 2004, № 150.

УДК 65.012.012

Доц. Н.І. Власюк, канд. екон. наук – Львівська КА

ОЦІНКА ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Досліджуються основні аспекти аналізу ділової активності підприємств. У взаємозв'язку та взаємозалежності визначаються ті аспекти діяльності підприємств, що характеризують ділову активність. Акцентується увага на основних моментах методики ділової активності.

Doc. N.I. Vlasyuk – Commercial Academy of Lviv

The evaluation of the business activity of enterprises

In article research the main problems of analysis of business activity of enterprises. Were determined different sides of activity of enterprises characterize the business activity.